

Ринок зерна та продуктів переробки

Ключові фактори впливу

- Станом на 22 листопада зернові і зернобобові культури в Україні були обмолочені з площі 14,4 млн. га (97% від прогнозованої) та намолочено 67,6 млн. тонн зерна при врожайності 46,8 ц/га. Зокрема, кукурудзи зібрано 32,2 млн. тонн з площі 4,2 млн. га (92%) при середній врожайності 76,3 ц/га; гречки намолочено 136 тис. тонн з площі 108 тис. га (99%) при врожайності 12,6 ц/га; проса зібрано 78 тис. тонн з площі 51 тис. га (98%) при врожайності 15,4 ц/га. Крім того, на зазначену дату аграрії посіяли 7,1 млн. га озимих зернових культур (98%) при прогнозованій площі 7,2 млн. га;
- Україна з початку 2018/19 МР станом на 21 листопада експортувала 16,58 млн. тонн зернових, що на 772 тис. тонн більше показника за аналогічний період минулого сезону. Зокрема, на зазначену дату експортовано 8,83 млн. тонн пшениці, що на 571 тис. тонн менше, ніж торік, 4,4 млн. тонн кукурудзи (+1 759 тис. тонн); 3 млн. тонн ячменю (-708 тис. тонн) і 65,8 тис. тонн жита (+56,7 тис. тонн);
- В Україні за станом на 1 листопада 2018 р запаси зернових і зернобобових культур становили 36,41 млн. тонн, що більш ніж на 12 млн. тонн більше показника на аналогічну дату роком раніше. До звітної дати в наявності було 10,4 млн. тонн пшениці, 18,04 млн. тонн кукурудзи на зерно, 1,87 млн. тонн ячменю і 144 тис. тонн жита.
- Франція відправляє карго своєї пшениці в Китай вперше за майже 5 років. У порту Дюнкерк підійнявся на щоглі Rapatax, на який має бути завантажено 63 тис. тонн борошномельної пшениці. Це перша поставка пшениці з ЄС до Китаю, починаючи з 2014 року;
- На півночі Аргентини стартувала збирання пшениці, яка вже тиск на ціни. Грудневі ф'ючерси на зерновій біржі Росаріо котируються по 179,5 \$/тонна, при цьому біржа знизилася оцінку виробництва пшениці на 0,3 млн. Тонн до 18,7 млн. тонн проти 19 млн. тонн через сильні дощі в основних регіонах вирощування протягом останніх декількох тижнів;
- Державне агентство Єгипту GASC на тендері 22 листопада закупило 240 тис. тонн м'якої борошномельної пшениці з поставкою 10-20 січня 2019 р. Зокрема, було закуплено 60 тис. тонн російської пшениці за ціною 250.30 \$/тонна C&F, 120 тис. тонн м'якої червонозерної пшениці (SRW) США за ціною 253.78 \$/тонна C&F і 60 тис. тонн румунської по 254 \$/тонна C&F;
- Південнокорейський виробник комбікормів Major Feedmill Group (MFG) оголосив міжнародний тендер із закупівлі 140 тис. тонн фуражної кукурудзи довільного походження. Дата і місце постачання зерна організатор тендеру не уточнює.

Динаміка міжнародних ринків

Міжнародна Рада по Зерну (IGC) опублікувала листопадовий звіт, в якому світовий баланс по пшениці сезону 2018/19 в порівнянні з жовтнем практично не змінився. Прогноз виробництва залишений на рівні 729 млн. тонн, що на 5% менше, ніж в минулому сезоні. Разом з тим прогноз світової торгівлі і світового споживання в порівнянні зі звітом жовтня знижені на 1 млн. тонн до 171 млн. тонн і 739 млн. тонн відповідно. Прогноз кінцевих запасів залишений на рівні 262 млн. тонн, що на 4% менше, ніж в сезоні 2017/18.

Так само в порівнянні з попереднім звітом практично не змінився баланс по кукурудзі: прогноз виробництва знижений лише на 1 млн. тонн до 1,073 млрд. тонн, що на 2,4% більше, ніж в минулому сезоні. При цьому знижена оцінка виробництва кукурудзи в США з 375,4 млн. тонн до 371,5 млн. тонн, але переглянута в бік зростання оцінка виробництва в Україні на 3,5 млн. тонн - до 33,5 млн. тонн. Прогноз кінцевих запасів залишений на рівні 266 млн. тонн, що на 12,8% менше, ніж в сезоні 2017/18о.

Тим часом на біржах ціни обвалилися на початок тижня через різке скорочення експорту пшениці основними країнами-виробниками. Втім, напередодні і після святкування Дня подяки в США ситуація стабілізувалася і навіть вийшла в невеличкий «плюс». Так, якщо в понеділок 19 листопада, грудневі ф'ючерси м'якої червонозерної на CBOT знизилися до 183,13 \$/тонну, то вже в п'ятницю їх середня ціна укріпилася - 183,57 \$/тонна. На EURONEXT грудневі пшеничні контракти на поставки зернової протягом тижня зросли більш суттєво, підтримані результатами тендеру в Єгипті: якщо на початку тижня їх середня ціна становила 196,75 €/тонна, то 23 листопада вона виросла до 199,25 €/тонна.

Ціна на українське зерно в портах Чорного моря на умовах FOB

Продукт	Ціна FOB Чорне море, USD/т (попит)		Ціна FOB Чорне море, USD/т (пропозиція)	
	min	max	min	max
Пшениця 12,5% пр.	224	226	226	230
Пшениця 11,5% пр.	217	221	220	225
Пшениця фураж	212	215	214	218
Ячмінь	235	238	237	242
Кукурудза	162	166	165	169

Експортні ціни на основні продукти переробки пшениці в Україні

Культура	min	max	avr	Δ, %
Борошно, в. г., FCA	260	265	262,5	0,0%
Вівски пшеничні, FOB	115	120	118	0,0%

Тим часом кукурудза протягом тижня не змогла подолати негативного тренду на тлі зменшення виробництва біоетанолу в США і падіння світових цін на нафту. На СВOT в Чикаго грудневі ф'ючерси зернової в понеділок торгувалися по 144,17 \$/тонна, а в п'ятницю їх середня ціна знизилася до 141,33 \$/тонна. Проте, EURONEXT зуміла завершити тиждень в зеленій зоні – з понеділка до п'ятниці січневий контракт зернової подорожчав на 75 євроцентів, і 23 листопада середня ціна досягнув 174 €/тонна.

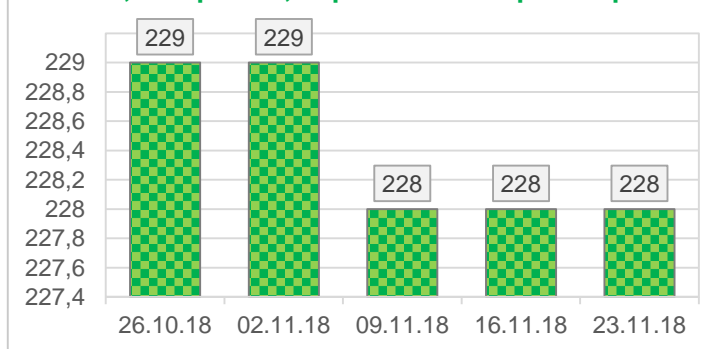
Ціни на українське борошно і пшеничні висівки

Продукт	USD/т (попит)		USD/т (пропозиція)	
	min	max	min	max
Борошно, в.г., FCA	258	262	260	265
Висівки пшеничні, FOB	113	117	115	120

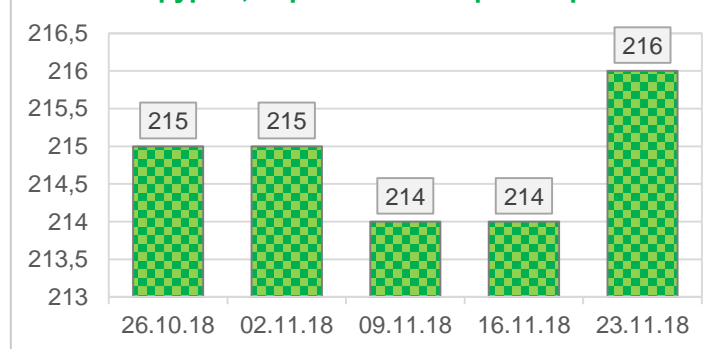
Ціни на зернові в основних портах країн експортерів

Культура	min	max	avr	Δ, %
Ціна FOB, USD/т				
Пшениця 12,5% протеїн, Україна Чорне море	226	230	228	0,0%
Пшениця 11,5% протеїн, Україна Чорне море	221	225	223	-0,9%
Пшениця фураж, Україна Чорне море	216	219	218	0,5%
Пшениця HRW 11% протеїн, США NOLA	230	234	232	-1,7%
Пшениця SRW, США NOLA	216	220	218	-1,6%
Пшениця Superior, Франція Rouen	234	236	235	0,9%
Пшениця 12,5% протеїн, Румунія Constanța	229	232	231	-1,5%
Пшениця 12,5% протеїн, Росія Чорне море	228	231	230	-1,5%
Ячмінь, Україна Чорне море	238	242	240	0,0%
Ячмінь, Франція Rouen	234	236	235	0,0%
Кукурудза, Україна Чорне море	167	170	169	0,9%
Кукурудза, США NOLA	159	162	161	-1,8%
Кукурудза, Франція Rouen	203	206	205	-0,2%
Кукурудза, Румунія Constanța	169	172	171	0,3%
Кукурудза, Росія Чорне море	187	191	189	0,5%

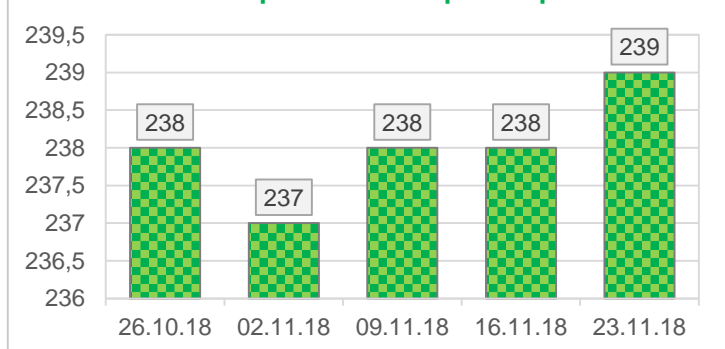
Динаміка середніх цін, \$/т. Пшениця 12,5% протеїн, Україна FOB Чорне море

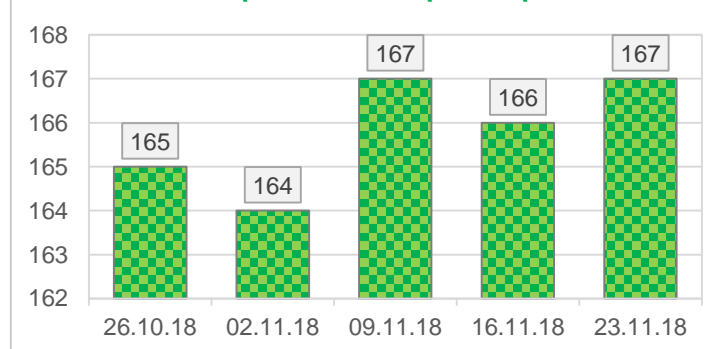
Динаміка середніх цін, \$/т. Пшениця фураж, Україна FOB Чорне море

Динаміка середніх цін, \$/т. Ячмінь, Україна FOB Чорне море

Динаміка середніх цін, \$/т. Кукурудза, Україна FOB Чорне море

Динаміка внутрішнього ринку

Минулого тижня по всій території України, крім крайнього півдня і Закарпаття, встановилися зимові умови з денними температурами $-1-6^{\circ}\text{C}$, а вночі подекуди до -10°C . В цих умовах озимі культури припинили осінню вегетацію. Поточний стан посівів озимої пшениці та озимого жита оцінюється як хороший, кращий, ніж в листопаді 2017 року, але при дещо нижчому вмісті вологи в орному шарі ґрунту. При цьому близько 190 тис. га кукурудзи (4% площі) залишилися неприбраними під снігом, хоча подекуди його шар дуже малий або майже немає. Переважно необмолоченими залишилися поля в північних і західних областях з середньою врожайністю кукурудзи до 10 т/га. Крім погоди на затримку збиральної кампанії пізніх культур також вплинули затовареність елеваторів зерном через загострення логістичних проблем. Втім, завершити жнива аграрії можуть до великих снігів або навіть й навесні, хоча якість зерна в цьому випадку погіршиться.

Наразі стимулювати збирання кукурудзи може підвищення цін на зернову, яке на базисах трейдерів і експортерів триває з другої декади листопада. Минулого тижня ціни попиту на зернову на лінійних елеваторах і в портах зросли в середньому на 50 грн./тонна, що стало наслідком активізації експорту.

При цьому на ринку складається дуже хитка ситуація: з одного боку, імпортери збільшили закупівлі завдяки попередньому зниженню ціни, а з іншого саме збільшення обсягу цих закупівель зараз підіймає внутрішні ціни. На якому рівні найближчим часом встановиться попит збалансує ціну передбачити важко, адже окрім внутрішніх факторів чималу роль відіграватиме і подальша кон'юнктура світового ринку. Позатим можна констатувати, що незважаючи на стрімке зниження внутрішніх цін на кукурудзу з початку нинішнього сезону, поточні ціни попиту на зернову, зокрема на базисі СРТ-порт, в середньому на 300 грн./тонна вищі за ціни річної давнини.

Разом з кукурудзою минулого тижня трейдери і експортери збільшили ціни закупівлі фуражної пшениці при тому, що ціни на продовольчий аналог вже тривалий час залишаються незмінними. Кормова пшениця також подорожчала і на FOB через збільшення попиту на неї з боку імпортерів.

Тим часом українські переробники на минулому тижні закупівельні ціни на кукурудзу і пшеницю тримали на попередньому рівні, оскільки браку пропозиції цих зернових потрібними їм дрібно торговими партіями на ринку немає. Проте, вкотре на базисі СРТ-підприємство минулого тижня зросли ціни попиту на фуражний ячмінь, який протягом жовтня-листопада подорожчав тут майже на 250 грн./тонна.

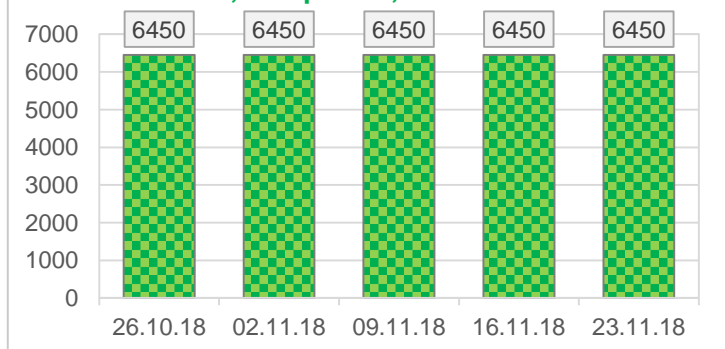
Закупівельні ціни на ключові зернові культури

Культура	min	max	avr	Δ , %
Ціна EXW попит, грн/т				
Пшениця 12,5% пр.	6200	6700	6450	0,0%
Пшениця 11,5% пр.	6150	6600	6350	0,0%
Пшениця фураж	6050	6350	6150	1,2%
Кукурудза	4250	4700	4475	1,1%
Ячмінь	6400	6900	6650	0,0%
Ціна СРТ-підприємство, грн/т				
Пшениця 12,5% пр.	5900	6600	6250	0,0%
Пшениця 11,5% пр.	5650	6400	6025	0,0%
Пшениця фураж	5400	5950	5675	0,0%
Кукурудза	4150	4600	4350	0,0%
Ячмінь	5900	6450	6175	1,2%
Ціна СРТ-порт, грн/т				
Пшениця 12,5% пр.	6700	6900	6800	0,0%
Пшениця 11,5% пр.	6600	6800	6700	0,0%
Пшениця фураж	6400	6600	6500	0,8%
Кукурудза	4800	5000	4950	1,0%
Ячмінь	7100	7350	7225	0,0%

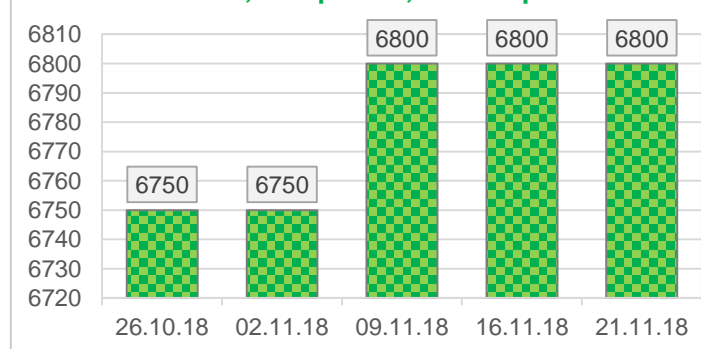
Ціни на ключові продукти переробки пшениці

Культура	min	max	avr	Δ , %
Ціна EXW попит, грн/т				
Борошно, вищий сорт	8200	8600	8400	0,0%
Борошно, перший сорт	7900	8200	8050	0,0%
Висівки пшеничні	2700	2900	2800	0,0%
Ціна EXW пропозиція, грн/т				
Борошно, вищий сорт	8400	8700	8550	0,0%
Борошно, перший сорт	8100	8350	8225	0,0%
Висівки пшеничні	2800	3000	2900	0,0%

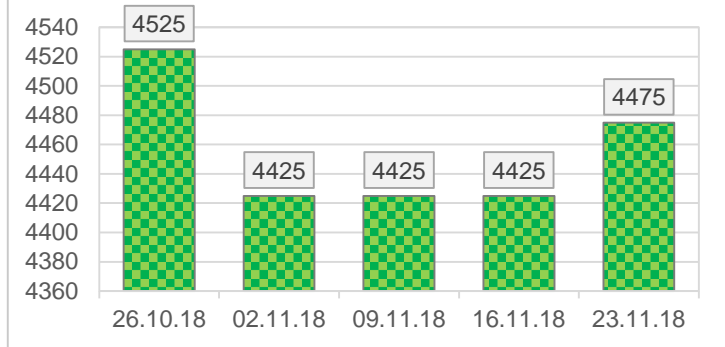
Динаміка середніх цін, грн/т. Пшениця 12,5% протеїн, EXW попит

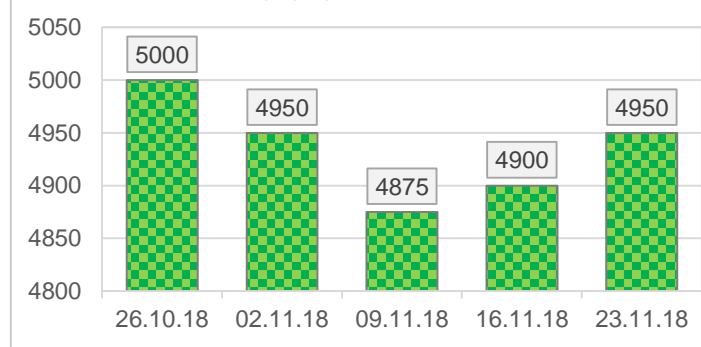
Динаміка середніх цін, грн/т. Пшениця 12,5% протеїн, СРТ-порт

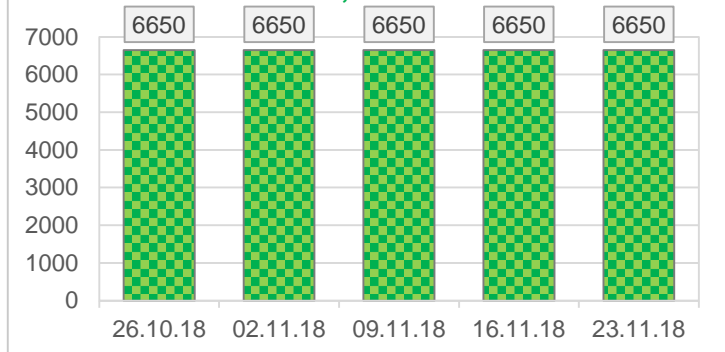
Динаміка середніх цін, грн/т.
Кукурудза, EXW попит

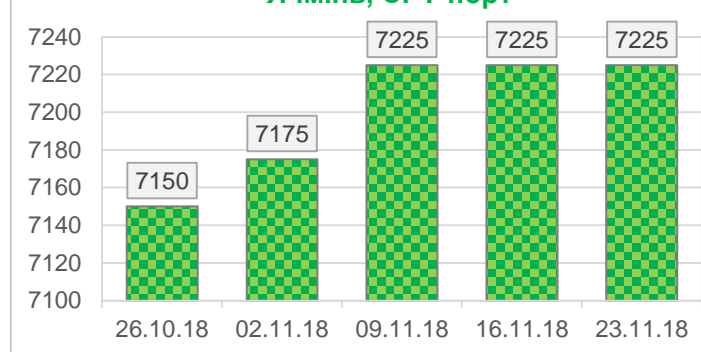
Динаміка середніх цін, грн/т.
Кукурудза, СРТ-порт

Динаміка середніх цін, грн/т.
Ячмінь, EXW попит

Динаміка середніх цін, грн/т.
Ячмінь, СРТ-порт

Динаміка ринку нішевих зернових культур

На відміну від попереднього тижня на минулому ціни попиту на нішеві зернові культури в Україні зросли як з боку трейдерів і експортерів, так і внутрішніх споживачів. В авангарді подорожчання знаходилося просо, закупівля якого навіть у внутрішніх, далеких від портів, регіонах подорожчала до 800 грн. тонна. На цьому фоні здрожження гороху і вівсу виглядає майже незначним.

Ініціаторами підвищення цін на фуражні зернові, як видається, є переробники, зокрема виробники комбікормів, які після практичного завершення збирання пізніх культур почали формувати запаси сировини для забезпечення виробництва в зимовий, насамперед, передноворічний період.

Досить показовим в цьому плані виглядає чергове подорожчання жита. Незважаючи на збільшення не тільки експорту, але й імпорту зернової в Україну (в липні-жовтні з-за кордону ввезли понад 0,5 тис. тонн, вдвічі більше ніж торік) переробники збільшують ціни закупівлі жита у вітчизняних виробників, хоча ті переважно пропонують обмежені, машинні партії, з якими великим підприємствам працювати не досить зручно. Підвищення цін в цьому випадку має збільшити і кількість пропозицій зернової, і їх обсяг.

Закупівельні ціни на нішеві зернові культури

Культура	min	max	avg	Δ, %
Ціна EXW попит, грн/т				
Жито	3700	4000	3850	4,1%
Горох	5900	6150	6000	0,8%
Овес	4800	5100	5000	2,0%
Просо	1000	11500	10750	5,9%
Сорго	4750	5150	4950	1,0%
Ціна СРТ-підприємство, грн/т				
Жито	4100	4400	4150	5,1%
Горох	6000	6600	6250	3,3%
Овес	5000	5200	5100	1,0%
Просо	10200	11500	10750	7,5%
Сорго	4800	5100	4950	0,0%
Ціна СРТ-порт, грн/т				
Жито	4200	4800	4500	0,0%
Горох	6500	7000	6750	0,7%
Овес	4800	5450	5200	4,0%
Просо	10500	11500	11000	1,9%
Сорго	4900	5400	5150	0,0%